

סא:

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

עון משפט
גז מצוה

מסורת הש"ס

א א ב מ"י ס"ה מ"ג
גביה הלכה נ סמך
לאון קנה טושי"ע ח"מ ט"
שמה טפ"ח א:
ז ב מ"י ט"ז פ"ח ה"ג
מנה לאון קנה טושי"ע
ח"מ ט"ז פ"ח ט"
ז ח מ"י ט"ז הלכה ו
טושי"ע ט"ז טפ"ח ט"
ט ח מ"י ט"ז טפ"ח ט"ז ט"
טפ"ח ו:
י ח מ"י ט"ז פ"ה מהלכות
מ"ה תלויה הל"ה נ סמך
לאון קנה טושי"ע י"ד ט"
קס טפ"ח ז:
יא ח מ"י ט"ז פ"ד הלכה
ז סמך ט"ז טפ"ח י"ד
יב ח מ"י ט"ז ט"ז פ"ה הלכה
א סמך ט"ז טפ"ח י"ד ט"
טפ"ח א טכ"ה:
יג ט מ"י ט"ז ט"ז הלכה ה
י"ד ט"ז פ"ד הלכה נ סמך
ט"ז טפ"ח ט"ז טפ"ח ט"
י"ד ח מ"י ט"ז פ"ד הלכה
טו ט"ז פ"ד ט"ז הלכה א
טו ט"ז פ"ד ט"ז טפ"ח ז:

מוכף רש"י

זו מדידת קרקע. שהרי
מתה עלי סמך לקמייה
דחייט מוטריה דמכתיב
(ויחזקאל ד') וימית במסורה
תחמה וישב"ה י"ב ט"ז.
שלא ימודד. לנני לקוחות
עלקמי קרקע כשפותות או
לאחד מנני לחון מתקנה
לאחד בימות החמה
ולאחר. לחותו מני עמנו
בימות הגשמים. שמימות
החמה החגל יבש וקל יומי
ממימות הגשמים. ודעו
החגל פירש בימות הגשמים
הקרקע טוח ובימות החמה
הקרקע מתקנה בשמימי
ומוסף נמחוו (ט"ז).
שלא ימטין משקלותיו
במחלה. שמכתיב (ט"ז).
שלא ירחיקו. שלא ישפן
המוכר את חיון מתקן
ומניה לחון משורה על
לקח. מפני שגולה הקוף
אשקו"מ ט"ז ט"ז. והנחה
כחלה (ט"ז). ומה משורה
שהיא. קטנה כל ק".
ששים ופשה ין נתן בלוג
הקפדה מורה בנתיבה
שלה. ט"ז פ"ח ט"ז ממה
בלוג. קל וחומר בנתיבה כל
נדוג. מנון פ"ה או אפילו ח"י
פ"ה או אפילו שלשים הפ"ה
כ"י (ט"ז). אבק רבית. כח"ל
על ידי מוכר טוח המוכר
שדה וחמ"ר א"כ מעש"י
אכה נתון ל"ה ה"ה ל"ך
בפ"ה ז"ו. וחס לוג"ב ט"ז
מנה (תחומה ו').

שְׁתוּלָה מעותיו בכבדי. ואל"ת והלא אפילו יהא אמת שהס של
נכרי אסור כיון שאין ללוג עס הנכרי כלום ומיהו
לפי מה שנביא ראה לקמן ישראל שיש בידו מעות נכרי והס
באחריות הנכרי מותר להלוכם ברבית לבישראל אהי שפיר אי נמי
י"ל דאירי כגון שאמר ליה חבירו
הלויני מעות מן הנכרי ואמור לו
שימקוך עלי או כגון שנמן לו משכנמותי
לימנן לנכרי והוא הלוג לו משל
עגמו ואומר שעשה כדבריו:
שְׁתוּלָה קָרָא אֵילָן בְּבַגְדוֹ וְאוֹמֵר
רְשׁוּתָהּ יוֹרֵג לֹא כְרִשׁוּת לֹא
תְבִלָּה הוּא. אע"ג
דעובר על מלות לית מ"מ אצטרף
קרא לעובר עליו משעת מלייה:
יְבִין רֵשַׁע וַיִּבְשֵׁשׁ צְדִיק. אפי' למ"ד
רְשׁוּתָהּ יוֹרֵג לֹא כְרִשׁוּת לֹא
דעובר על מלות לית מ"מ אצטרף
קרא לעובר עליו משעת מלייה:
יְבִין רֵשַׁע וַיִּבְשֵׁשׁ צְדִיק. אפי' למ"ד
רְשׁוּתָהּ יוֹרֵג לֹא כְרִשׁוּת לֹא

רבא אמר

רבא אמר מנופה דקרא. אע"ג
דרבא משני ריש הגזל
כתרא (ס"ז) אפילו מינא רשות יורג
לאו כרשות לוקח ושאיני הכא דכתיב
והי אחיך עמך לאו משום דפ"ל כ"י
אלעזר דהא הכא דריש כתיב יוחנן
אלא לא נא אלא ליטב הנתינתא
דהס למ"ד לאו כרשות לוקח ולכן
בסמון דקאמר רב נחמן מ"ד דר"ס
לא קנשו הגמרא כמו כן נסס רבא:
מוֹת יומת דמינו כן נסס רבא:
מלוי ברבית משופכי דמי'.
מימה היכי משמע דמיו כו עניה
דשפיקות דמיס הלל כחזו וידעוני
דכמה עבירות דלא ישיבי לשפיקות
דמיס כתיב דמיסס נס וי"ל דמיתורא
דמיו כו דריש דלי לאו הכי למאי
כתביה דלי למנמך סקילה ברבית
מחזו וידעוני חלד דכרי חורה
מדברי קבלה לא ילפינן ותו לא
מלינו מיתה גבי ממון וכפרק
קמא דתמורה (ד' י'): יס כספריס
וכתנ ברמייה והוליד כן פירן שופך
דס לפי זה אחי שפיר דהוקשו כהדיח"ס:
א'

ובעניינא דשכיר כתיב י"א תגנובו
רחמנא למה לי לכרתניא י"ב לא [א] תגנובו
א"על מנת למיקב לא [א] תגנובו י"על מנת לשלם
תשלומי כפל א"ל רב יומר לרב אשי לאו
דכתב רחמנא במשקלות למה לי א"ל
למזמן משקלותיו במלח היינו גזל מעליא
הוא לעבור עליו משעת עשייה י"ח ר"ר י"א
תעשו עול במשפט כמדה במשקל ובמשורה
כמדה זו מדידת קרקע י"שלא ימודד לאחד
בימות החמה ולאחר בימות הגשמים
במשקל ישלא ימטין משקלותיו במלח
ובמשורה ישלא ירחיק ואלא דברים
ק"ו ומה משורה שהיא אחד משלשים י"ז (ושלשה)
בלוג הקפידה עליו תורה ק"ו להין וחצי הין
ושלישית ההין ורביעית ההין ולוג וחצי לוג
ורביעית הלוג אמר רבא למה לי דכתב
רחמנא יציאת מצרים ברבית יציאת
מצרים גבי יציאת יציאת מצרים במשקלות
אמר הקב"ה אני הוא שהבחנתי במצרים
בין טפה של בכור לטפה שאינה של
בכור אני הוא ישעתיך ליפרע ממי שתולה
מעותיו בכבדי ומלוה אותם לישראל ברבית
וממי שטיומן משקלותיו במלח וממי שתולה
קלא אילן בבגדו ואומר תכלת הוא רבינא
איכלעל אסורא דפרת א"ל רב חנינא מסורא
דפרת לרבינא יציאת מצרים דכתב רחמנא
גבי שרצים למה לי א"ל אמר הקב"ה אני
הוא שהבחנתי בין טפה של בכור לטפה
שאינה של בכור אני עתיך ליפרע ממי
שמערב קרבי דגים טמאין בקרבי דגים
טהורין ומוכרן לישראל אמר ליה אנא
המעלה קא קשיא לי מאי שנא הכא המעלה
דכתב רחמנא א"ל לכרתנא דבי רבי ישמעאל
דתנא דבי רבי ישמעאל אמר הקב"ה אילמלא
י"ז (לא) העלית את ישראל ממצרים אלא
בשכיל דבר זה שאין מטמאין בשרצים דיי

(ס) ומספיק דביק פ"ו
[הי"ו] וסס אחת מננו
י"א כ"ח ד"ס וזהו כיון כיון
מספיק פ"ו. (ט) כ"ב פ"ו:
(ז) פ"ו א' (ז) ז"ל ופשה
(ד) ו"י ח"י מילה את.
דיה אלה"ה (ט) [וכתב
מכיו יין ודיק י"ב ע"י
י"ד ק"ע. (ז) ומורה ו.י.)
(ז) [לקמן פ"ו.] (ט) [ומורה
ו.י.] (ט) [ויקרא י"ג.]
(י) [שמות כ.] (ט) כ"א:
כסמ"ד. (ז) [ויקרא כ"א.]
(ט) [ס"ט י"ג.] (ט) [ויקרא
כ"ז.] (י) [ויקרא כ"א.]
מכרטי הש"ס שס"ה
כ"ח ד"ה י"ד ח"י מ"י
(ח) [ויקרא כ"א.] (ט) [ויקרא
כ"א.] (י) [ויקרא כ"א.]
פ"ה ד"ה ומכ"ו י"ו.]

תורה אור השלם

1 לא תגנובו ולא תכחשו
ולא תשקרו איש
בעמיתו: ויקרא י"א
2 לא תרצו לא תנאף
ברצך לא תענה
ברצך עד שקר
סמך ט"ז
3 לא תעשו עול
במשפט כמדה במשקל
ובמשורה: ויקרא י"א
4 יבין וצדיק ילבש וכסף
נקי יחלק. איוב כו ז'
5 בנשך נתן וחרבית
לקח וזהו לא ירחיק את קל
התרבות האלה עשה
מות יוסף דמינו כו יתיה:
ויחזקאל י"ג
6 אל תקח מאתו נשך
וחרבית וראת מאלהדיך
ודי אידך עמך.
ויקרא כ"ה לו

הגהות הגר"א

[א] ב' ג' תגנובו. ז"ל
תגנובו:

לעיו רש"י

אשקו"מ א' [אשקו"מ א'].
ז"ל.